Ministerie van Defensie

Aan	MINDEF
Van	DGB
Afgestemd met	DJZ, HDFC, DCO
In afschrift aan	STASDEF, CDS

TER BESLISSING

Datum
24 april 2026

Onze referentie
D2026-002164
MINDEF20260029905

Opgesteld door
[redacted]
KD:Ambtelijke leiding
T +31 6
M +31 6
[redacted]@mindef.nl

Aantal bijlagen
1

Nota

Intrekking wetsvoorstel OCCAR uit 2001 en indiening nieuw wetsvoorstel

Aanleiding

Op 13 maart jl. is de MR akkoord gegaan met het streven om lid te worden van de Gezamenlijke Organisatie voor Samenwerking op Defensie-materieelgebied (*Organisation Conjointe de Coopération en matière d'Armement Organisation Conjointe)* OCCAR en het wetsvoorstel daartoe voor te leggen aan de Raad van State voor advies. De Raad van State heeft op 8 april een blanco advies uitgebracht over de OCCAR-toetreding, en adviseert het wetsvoorstel in te dienen bij de Tweede Kamer.

De MR is op 13 maart jl. ook akkoord gegaan met intrekking van het wetsvoorstel voor OCCAR-toetreding uit 2001, omdat dit wetsvoorstel verouderd is. U heeft, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken, Z.M. de Koning met de brief van 17 maart jl. gevraagd u daartoe te machtigen. Z.M. de Koning heeft op 28 maart jl. deze machtiging verleend (kenmerk MINDEF20260026639).

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met:
1. Indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer tot goedkeuring van het OCCAR-verdrag en het daarmee verbonden OCCAR-beveiligingsverdrag.
2. Verzending van de Kamerbrief in bijlage waarin u, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken en daartoe gemachtigd door Z.M. de Koning, het wetsvoorstel over OCCAR-toetreding uit 2001 intrekt.

Kernpunten

- OCCAR, opgericht in 2001, is een organisatie van zes Europese landen: België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. OCCAR - die los staat van de NAVO en de EU - voert gemeenschappelijke projecten uit voor de ontwikkeling en productie van defensiematerieel.
- Nederland is momenteel geen OCCAR-lid maar is wel als samenwerkingspartner betrokken bij enkele OCCAR-projecten waaronder het Boxer-pantservoertuig.
- Het Nederlandse OCCAR-lidmaatschap sluit goed aan bij het coalitieakkoord dat stelt dat Nederland en Europa weerbaarder moeten worden.
- Het coalitieakkoord stelt bovendien dat onze defensie-industrie moet groeien. Het OCCAR-lidmaatschap vergroot de kansen op inschakeling van de Nederlandse defensie-industrie bij internationale projecten, ook als Nederland daar zelf niet aan deelneemt.
- Voor het OCCAR-lidmaatschap is goedkeuring van twee verdragen nodig: het OCCAR-Verdrag, met gewijzigde bijlage IV, bevat bepalingen die zien op de oprichting, organisatie, doel en rol van OCCAR. Het OCCAR-Beveiligingsverdrag, zoals gewijzigd door het verdrag van 13 november 2025, bevat bepalingen die zien op de beveiliging van gerubriceerde gegevens.

- De minister van Buitenlandse Zaken en u hebben de Memorie van Toelichting reeds ondertekend. Zodra het wetsvoorstel door beide Kamers is goedgekeurd, wordt het wetsvoorstel aan u en de minister van Buitenlandse Zaken ter ondertekening voorgelegd.

Intrekking wetsvoorstel uit 2001
In 2001 heeft de regering een wetsvoorstel ingediend om toe te treden tot OCCAR. In de Tweede Kamer waren zorgen over de positie van de Nederlandse defensie-industrie binnen de door OCCAR geleide projecten. De toenmalige staatssecretaris van Defensie heeft de Tweede Kamer in 2002 verzocht het wetsvoorstel niet verder te behandelen. Het wetsvoorstel is echter niet ingetrokken.

Het wetsvoorstel van 2001 is verouderd en een nieuw wetsvoorstel is nodig:
- De internationale veiligheidssituatie is anders dan in 2001, waardoor de motivering niet meer actueel is;
- Voor het OCCAR-lidmaatschap is toetreding nodig tot twee verdragen, het OCCAR-Verdrag en het OCCAR-Beveiligingsverdrag van 2004. In het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting van 2001 was echter nog geen sprake van het Beveiligingsverdrag.

Toelichting

Financiële overwegingen
- De lidmaatschapskosten van OCCAR bedragen voor Nederland vanaf het moment van toetreding ongeveer € 1,5 miljoen per jaar. Dit komt ten laste van de Defensiebegroting.[1]
- Het intrekken van het wetsvoorstel uit 2001 heeft geen financiële consequenties.

Juridische overwegingen
Zoals afgestemd met DJZ: er zijn geen verdere juridische overwegingen.

Communicatie
DCO heeft een nieuwsbericht opgesteld dat reeds aan u is voorgelegd. Dit nieuwsbericht wordt gepubliceerd op het moment dat het wetsvoorstel wordt ingediend bij de Tweede Kamer, en tegelijkertijd de Kamerbrief over de intrekking wordt verzonden.

Overwegingen Uitvoering
Nederland is niet verplicht personeel te leveren voor het OCCAR-hoofdkwartier en/of de projectdivisies. Wel wordt van de lidstaten verwacht dat zij personeel bijdragen aan de materieelprojecten van OCCAR waaraan zij deelnemen. Nederland neemt deel aan verschillende werkcomités en overlegorganen. OCCAR verwacht van elke lidstaat dat accountantscapaciteit beschikbaar is voor uiteenlopende projecten en werkzaamheden.

Politieke context
De Tweede Kamer heeft op 10 maart jl. met een ruime meerderheid (113 tegen 37 stemmen) de motie-Piri c.s. aangenomen die de regering verzoekt "de benodigde stappen te zetten om Nederland te laten toetreden tot OCCAR" (Kamerstuk 36 800-X, nr. 33). Tegen stemden de PVV, FVD, Groep Markuszower, SP en het lid Keijzer.

[1] Het bedrag van € 1,5 miljoen komt ten laste van de budgetregel 'bijdrage internationale organisaties' (U201300) in artikel 9 van de Defensiebegroting. Er wordt vanuit het EDF cofinancieringsfonds in het Defensiematerieelbegrotingsfonds structureel € 1,5 miljoen overgeheveld naar budgetregel 'bijdrage internationale organisaties' (U201300) in artikel 9. Wanneer door deze toezegging incidentele tekorten ontstaan, worden deze wanneer mogelijk binnen de Bestuursstaf-begroting opgelost.

Datum
24 april 2026

Onze referentie
D2026-002164
MINDEF20260029905

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de steller en de ondertekenaar worden gelakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID